

Fundusze Europejskie
dla Świętokrzyskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

Załącznik nr I – Szczegółowe warunki realizacji przedsięwzięć dla Działania 09.05

Spis treści

Rozdział I.....	2
Typy projektu dla niekonkurencyjnego sposobu wyboru projektów	2
Rozdział II.....	2
Zasady dotyczące wsparcia w zakresie wszystkich typów projektów	2
Rozdział III.....	4
Typ projektu nr 1 – działania na rzecz dzieci oraz rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.....	4
Podrozdział I.1 Zasady ogólne.....	4
Podrozdział I.2 Asystentura rodziny	4
Rozdział IV	5
Typ projektu nr 2: wspieranie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej, w tym wsparcie rodziców zastępczych i dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej	5
Rozdział V	6
Typ projektu nr 3: kompleksowe wsparcie w usamodzielnianiu pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej oraz osób opuszczających inne instytucje opieki całodobowej, w których przebywają dzieci i młodzież	6
Rozdział VI	7
Typ projektu nr 4 – podniesienie kwalifikacji i kompetencji osób działających na rzecz wspierania rodziny, w tym asystentów rodziny na potrzeby świadczenia usługi w społeczności lokalnej (m.in.: działania podnoszące kwalifikacje i kompetencje w zakresie zapobiegania wszelkiego rodzaju dyskryminacji) – realizowane wyłącznie jako element kompleksowego projektu	7
Rozdział VII	8
Typ projektu nr 5: wsparcie procesu deinstytucjonalizacji placówek dla dzieci i młodzieży, polegające na realizowaniu działań poza dotychczasowymi zadaniami; działania mające na celu wsparcie dla dzieci i młodzieży przebywających w całodobowych instytucjach opieki nie mogą wzmacniać potencjału instytucjonalnego tych placówek (np. zatrudnienie personelu, remonty, wyposażenie); mogą dotyczyć wsparcia dzieci i młodzieży oraz kadr w zakresie zgodnym z ideą deinstytucjonalizacji	8

Rozdział I

Typy projektu dla niekonkurencyjnego sposobu wyboru projektów

Wsparciem w ramach naboru mogą zostać objęte poniższe typy projektów:

- 1) typ projektu nr 1: działania na rzecz dzieci oraz rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, obejmujące w szczególności:
  - a) grupy samopomocowe,
  - b) asystenturę rodziny,
  - c) konsultacje ze specjalistami w zakresie zdiagnozowanych problemów i deficytów w rodzinie,
  - d) terapię w rodzinie;
- 2) typ projektu nr 2: wspieranie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej, w tym wsparcie rodziców zastępczych i dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, obejmujące w szczególności:
  - a) wsparcie wytchnieniowe,
  - b) indywidualne porady pedagogiczne, psychologiczne, prawne,
  - c) budowanie kręgów wsparcia;
- 3) typ projektu nr 3: kompleksowe wsparcie w usamodzielnianiu pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej oraz osób opuszczających inne instytucje opieki całodobowej, w których przebywają dzieci i młodzież;
- 4) typ projektu nr 4: podniesienie kwalifikacji i kompetencji osób działających na rzecz wspierania rodziny, w tym asystentów rodziny na potrzeby świadczenia usługi w społeczności lokalnej (m.in.: działania podnoszące kwalifikacje i kompetencje w zakresie zapobiegania wszelkiego rodzaju dyskryminacji); (realizowane wyłącznie jako element kompleksowego projektu);
- 5) typ projektu nr 5: wsparcie procesu deinstytucjonalizacji placówek dla dzieci i młodzieży, polegające na realizowaniu działań poza dotychczasowymi zadaniami; działania mające na celu wsparcie dla dzieci i młodzieży przebywających w całodobowych instytucjach opieki nie mogą wzmacniać potencjału instytucjonalnego tych placówek (np. zatrudnienie personelu, remonty, wyposażenie); mogą dotyczyć wsparcia dzieci i młodzieży oraz kadr w zakresie zgodnym z ideą deinstytucjonalizacji.

Rozdział II

Zasady dotyczące wsparcia w zakresie wszystkich typów projektów

1. Możliwy zakres usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz podmioty uprawnione do realizacji tych usług określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Beneficjent realizujący projekt tak powinien zaplanować działania, aby wsparcie dla rodziny i pieczy zastępczej odbywało się zgodnie z ww. ustawą oraz Regionalnym Planem Rozwoju Usług

Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2023-2025 (link do dokumentu – [tutaj](#)).

2. Beneficjent nie może finansować z EFS+ świadczeń wypłacanych na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Świadczenia te mogą stanowić wkład własny do projektu.
3. W projektach realizowanych w Działaniu 09.05 możliwe jest finansowanie usług zdrowotnych¹ w zakresie działań o charakterze diagnostycznym lub profilaktycznym zaś finansowanie leczenia jest możliwe wyłącznie w ramach opieki długoterminowej, jako wsparcie towarzyszące.
4. W celu umożliwienia wymiany informacji i skorzystania przez uczestników z dalszego wsparcia w obszarze aktywizacji zawodowej po zakończeniu udziału w projekcie, Beneficjent powinien przekazać informację o projekcie przynajmniej do instytucji systemu pomocy i integracji społecznej oraz publicznych służb zatrudnienia działających na obszarze realizacji projektu².
5. W projektach realizowanych w Działaniu 09.05 możliwe jest wykorzystanie rozwiązań innowacyjnych w szczególności wypracowanych w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki i Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020, które przeszły pozytywną weryfikację.
6. W projektach realizowanych w Działaniu 09.05 nie ma możliwości wspierania pracowników socjalnych. Dla tych grup zaplanowano wsparcie w programie Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS).
7. Istnieje możliwość wsparcia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, o ile nie są oni objęci szkoleniami w projekcie koordynacyjnym Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej.
8. Działania zaplanowane w projekcie nie mogą wzmacniać potencjału instytucjonalnego całodobowych instytucji opieki dla dzieci i młodzieży.
9. Jeśli w projektach z zakresu włączenia społecznego stosowane są instrumenty i usługi rynku pracy analogiczne jak wskazane w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, to powinny być one realizowane w sposób i na zasadach określonych w tej ustawie i odpowiednich aktach wykonawczych do ustawy.
10. Projekt musi być realizowany z poszanowaniem zasad i zgodnie z wykładnią dokonaną w komentarzu dotyczącym zgodności Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027 z postanowieniami Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz Konwencji o Prawach Osób

---

¹ Usługi zdrowotne, które są finansowane w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia np. stomatologiczne, rehabilitacyjne, psychologiczne mogą być finansowane w ramach projektu, o ile są realizowane w ramach działań o charakterze diagnostycznym i profilaktycznym.

² Do instytucji, o których mowa w ust. 4, należy zaliczyć m.in. ośrodki pomocy społecznej, ośrodki wsparcia ekonomii społecznej, powiatowe urzędy pracy, centra usług społecznych.

Rozdział III

Typ projektu nr 1 – działania na rzecz dzieci oraz rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Podrozdział I.1 Zasady ogólne

1. Typ projektu nr 1 obejmuje w szczególności:
  - 1) grupy samopomocowe;
  - 2) asystenturę rodziny;
  - 3) konsultacje ze specjalistami w zakresie zdiagnozowanych problemów i deficytów w rodzinie;
  - 4) terapię w rodzinie.
2. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi i ich wychowaniu to system zaplanowanych działań, które mają pomóc przywrócić takim rodzinom zdolności do pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
3. Praca z rodziną polega m.in. na organizowaniu dla rodzin spotkań tzw. „grup wsparcia” lub „grup samopomocowych”, mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji.
4. Pomoc rodzinie powinna być realizowana w szczególności w formie konsultacji ze specjalistami w zakresie zdiagnozowanych problemów i deficytów w rodzinie i poradnictwa specjalistycznego, terapii, mediacji i pomocy prawnej.
5. Terapia w rodzinie może być prowadzona w formie indywidualnej i/lub grupowej. Powinna wynikać ze zdiagnozowanych potrzeb i może w szczególności obejmować obszary psychologii, pedagogiki, logopedii czy neurologii.

Podrozdział I.2 Asystentura rodziny

1. Zadania asystenta rodziny określone zostały w art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Efektem prawidłowo prowadzonej pracy asystenta z rodziną powinno być pozostanie dziecka w rodzinie lub jego powrót do rodziców, jeżeli już zostało umieszczone poza rodziną.
3. Pomoc świadczona przez asystenta rodziny powinna być zawsze prowadzona za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Jedynym wyjątkiem od tej zasady jest sytuacja, gdy – na mocy postanowienia sądu rodzinnego – rodzinie przydzielony zostaje asystent rodziny jako bezwzględnie konieczna metoda wsparcia jej funkcjonowania.

4. Wsparcie w ramach projektu nie może spowodować:
- 1) zmniejszenia dotychczasowego finansowania usług asystenckich przez Beneficjenta;
  - 2) zastąpienia środkami projektu dotychczasowego finansowania usług asystenckich ze środków innych niż europejskie³.

Rozdział IV

Typ projektu nr 2: wspieranie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej, w tym wsparcie rodziców zastępczych i dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej

Typ projektu nr 2 obejmuje w szczególności:

- 1) opiekę wytnieniową⁴ tj. opiekę (trwającą nie dłużej niż 60 dni w roku kalendarzowym) nad osobą potrzebującą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w zastępstwie za opiekuna faktycznego (w związku ze zdarzeniem losowym, potrzebą załatwienia codziennych spraw lub odpoczynku opiekuna faktycznego) oraz wsparcie dla opiekuna faktycznego i najbliższego otoczenia osoby potrzebującej wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w szczególności w postaci poradnictwa specjalistycznego, edukacji, grup samopomocowych, wsparcia zwiększającego motywację do pełnienia roli rodzica zastępczego, tworzenia nowych form pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu osób długotrwale pełniących rolę opiekunów zastępczych;
- 2) indywidualne porady prawne a także pedagogiczne, psychologiczne i inne niezbędne do rozpoznawania deficytów rozwojowych u dzieci;
- 3) budowanie kręgów wsparcia tj. form wsparcia psychospołecznego, w których członkowie świadczą sobie różnego rodzaju pomoc, wymieniają się informacjami, zazwyczaj nieprofesjonalnie; członkowie grupy zrzeszają się zazwyczaj ze względu na jakąś wspólną, obciążającą psychicznie lub społecznie cechę np. osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej; grupy mogą mieć charakter zarówno otwarty, jak i zamknięty; pomoc może przyjmować formę dostarczania pożytecznych informacji, relacjonowania własnych doświadczeń związanych z danym problemem, słuchania i akceptacji doświadczeń innych, empatycznego zrozumienia i nawiązania kontaktów społecznych z osobami o podobnych trudnościach.

---

³ Postanowienia ust. 4 nie dotyczą kontynuacji wsparcia realizowanego ze środków EFS+.

⁴ Włączenie instytucji opieki całodobowej do realizacji usług świadczonych w społeczności lokalnej oraz opieki wytnieniowej w formie krótkookresowego pobytu musi zapewniać odbiorcom tych usług możliwość niezależnego życia i włączenia społecznego zgodnie z art. 19 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, Komentarzem ogólnym nr 5 do tej Konwencji i Uwagami Podsumowującymi Komitetu do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych ONZ

Rozdział V

Typ projektu nr 3: kompleksowe wsparcie w usamodzielnianiu pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej oraz osób opuszczających inne instytucje opieki całodobowej, w których przebywają dzieci i młodzież

1. Osoba pełnoletnia opuszczająca rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną powinna być objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem.
2. Wsparcie dla mieszkań (treningowych, wspomaganych) polega na tworzeniu miejsc w nowo tworzonych lub istniejących mieszkaniach.
3. Projekty uwzględniające wsparcie mieszkaniowe powinny dążyć do realizacji założeń Nowego Europejskiego Bauhausu⁵.
4. Wsparcie usług w ramach istniejących mieszkań (treningowych, wspomaganych) jest możliwe wyłącznie pod warunkiem zwiększenia liczby miejsc w danym mieszkaniu, bez pogorszenia jakości świadczonych usług lub w przypadku mieszkań treningowych, objęcia nowych osób, które dotychczas nie korzystały ze wsparcia.
5. Liczba miejsc w mieszkaniu (treningowym, wspomagany) nie może być większa niż 3, chyba że większa liczba miejsc wynika z faktu bycia rodziną w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Pokoje w mieszkaniu powinny być 1-osobowe.
6. Mieszkania (treningowe, wspomagane) nie mogą być zlokalizowane na nieruchomości, na której znajduje się placówka opieki instytucjonalnej⁶.

---

⁵ Nowy Europejski Bauhaus ma na celu stworzenie nowego stylu życia, zakładającego zgodność wzornictwa z zasadami zrównoważonego rozwoju, wymagającego mniejszych emisji dwutlenku węgla, sprzyjającego włączeniu społecznemu i przystępnego cenowo dla wszystkich, z poszanowaniem różnorodności w Europie i poza jej granicami.

⁶ Przez opiekę instytucjonalną należy rozumieć usługi świadczone:

- 1) w placówce opiekuńczo-pobytowej, czyli placówce wieloosobowego, całodobowego pobytu i opieki, w której liczba mieszkańców jest większa niż 8 osób, lub w której spełniona jest co najmniej jedna z poniższych przesłanek:
  - a) usługi nie są świadczone w sposób zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby),
  - b) wymagania organizacyjne mają pierwszeństwo przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców,
  - c) mieszkańcy nie mają wystarczającej kontroli nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą w zakresie funkcjonowania w ramach placówki,
  - d) mieszkańcy są odizolowani od ogółu społeczności lub zmuszeni do mieszkania razem;
- 2) w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub w innej placówce wieloosobowego, całodobowego pobytu lub opieki;
- 3) w placówce interwencyjnego zakwaterowania (noclegownie, schroniska dla osób bezdomnych, ogrzewalnie).

7. W przypadku nieruchomości, w której znajduje się do 8 lokali łącznie, mieszkania treningowe lub mieszkania wspomagane mogą stanowić 50% lokali. Natomiast w nieruchomości o większej liczbie lokali, maksymalna liczba takich mieszkań wynosi 4 i 25% nadwyżki powyżej 4. W przypadku mieszkań, w których przebywa jedna osoba, mieszkania te mogą stanowić 100% lokali w przypadku nieruchomości, w której znajduje się do 8 lokali łącznie, a w przypadku większych nieruchomości — odpowiednio 25% nadwyżki liczby lokali powyżej 8.
8. W przypadku mieszkań treningowych i wspomaganych Wnioskodawca jest zobowiązany do stosowania standardu dotyczącego tej formy pomocy wynikającego z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i aktów wykonawczych wydanych na podstawie tej ustawy, chyba że postanowienia Wytocznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027 stanowią inaczej.
9. Beneficjent zapewnia, że wsparcie w ramach projektu nie spowoduje:
  - 1) zmniejszenia dotychczasowego finansowania usług w formie mieszkań (treningowych, wspomaganych) przez beneficjenta oraz
  - 2) zastąpienia środkami projektu dotychczasowego finansowania usług ze środków innych niż europejskie⁷.
10. Proces usamodzielniania może być również związany ze wsparciem psychologicznym i prawnym a także wsparciem w poszukiwaniu pracy dla osoby usamodzielniającej się.

Rozdział VI

Typ projektu nr 4 – podniesienie kwalifikacji i kompetencji osób działających na rzecz wspierania rodziny, w tym asystentów rodziny na potrzeby świadczenia usługi w społeczności lokalnej (m.in.: działania podnoszące kwalifikacje i kompetencje w zakresie zapobiegania wszelkiego rodzaju dyskryminacji) – realizowane wyłącznie jako element kompleksowego projektu

1. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji planowane w ramach projektu nie może być realizowane jako samodzielne przedsięwzięcie, lecz musi być ściśle powiązane z działaniami zakładanymi w typie projektu nr 1, 2, 3 i/lub 5.

Zaplanowanie w ramach projektu działań dotyczących podnoszenia kwalifikacji i kompetencji osób związanych ze świadczeniem usług społecznych musi zostać

Opieka instytucjonalna realizowana jest w szczególności w takich instytucjach jak:

- a) dom pomocy społecznej, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- b) zakład opiekuńczo-leczniczy i zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561, z późn. zm.).

⁷Postanowienia ust. 9 nie dotyczą kontynuacji wsparcia realizowanego ze środków EFS+.

uzasadnione w treści wniosku o dofinansowanie projektu i może dotyczyć tylko usług świadczonych w społeczności lokalnej – zgodnie z ideą deinstytucjonalizacji.

2. Podstawowe informacje dotyczące uzyskiwania kwalifikacji w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus określa załącznik nr 2 do [Wytycznych dotyczących monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027.](#)

Rozdział VII

Typ projektu nr 5: wsparcie procesu deinstytucjonalizacji placówek dla dzieci i młodzieży, polegające na realizowaniu działań poza dotychczasowymi zadaniami; działania mające na celu wsparcie dla dzieci i młodzieży przebywających w całodobowych instytucjach opieki nie mogą wzmacniać potencjału instytucjonalnego tych placówek (np. zatrudnienie personelu, remonty, wyposażenie); mogą dotyczyć wsparcia dzieci i młodzieży oraz kadr w zakresie zgodnym z ideą deinstytucjonalizacji

1. W ramach typu projektu nr 5 Wnioskodawca może realizować działania polegające na deinstytucjonalizacji usług, czyli wspierać proces przejścia od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w społeczności lokalnej, wynikających z potrzeby respektowania praw podstawowych określonych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej z dnia 7 czerwca 2016 r. (Dz. Urz. UE C 202 z 07.06.2016, str. 389), a także innych dokumentach międzynarodowych, w tym w szczególności Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169, z późn. zm.) i Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. poz. 526, z późn. zm.).
2. Proces, o którym mowa w ust. 1 wymaga rozwoju usług świadczonych w społeczności lokalnej, przeniesienia zasobów z opieki instytucjonalnej na poczet usług świadczonych w społeczności lokalnej, stopniowego ograniczenia usług w ramach opieki instytucjonalnej.
3. Integralnym elementem deinstytucjonalizacji usług jest profilaktyka mająca zapobiegać umieszczaniu osób w opiece instytucjonalnej, a w przypadku dzieci – rozdzieleniu dziecka z rodziną i umieszczeniu w pieczy zastępczej lub w opiece instytucjonalnej.
4. W placówkach świadczących opiekę instytucjonalną nie można utworzyć nowych miejsc ani wspierać istniejących miejsc opieki.
5. Działania mające na celu wsparcie dzieci i młodzieży przebywające w całodobowych instytucjach opieki nie mogą wzmacniać potencjału instytucjonalnego tych placówek (np. zatrudnianie personelu, remonty, wyposażenie). Mogą dotyczyć wsparcia dzieci i młodzieży oraz kadr w zakresie zgodnym z ideą deinstytucjonalizacji.

6. W razie konieczności umieszczenia w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego rodzeństwa, za zgodą dyrektora tej placówki oraz po uzyskaniu zezwolenia wojewody, dopuszczalne jest umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci (maksymalnie 10).